GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḑI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe treĭ lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 25. Marţĭ, Mercurĭ 4 (16) Februariu. 1887.

Braşovŭ, 3 Februariu 1887.

Firulŭ telegraficŭ ne comunică, că ministrulŭ honveḑilorŭ a presentatŭ astăḑĭ camerei ungare proiectulŭ de lege privitorŭ la noulŭ creditŭ de şépte milióne şi jumĕtate pentru armata honveḑilorŭ şi pentru organisarea şi înarmarea unei părţĭ din contingentulŭ glótelorŭ.

Cu câteva óre înainte de presentarea acestei cererĭ de creditŭ fóia oficială din Pesta a publicatŭ autografele prea înalte, prin carĭ se resolvă crisa în ministeriulŭ de finance. Demisiunea contelui Szapary este primită şi conducerea resortului de finance este încredinţată în modŭ provisoriu ministrului-preşedinte Tisza. La conducerea resortului de interne, în loculŭ d-lui Tisza, a fostŭ chiămatŭ ministrulŭ br. Bela Orczy.

Ḑiarele oficióse din capitala ungară anunţândŭ aceste schimbărĭ cu câteva ḑile mai înainte, ne-au datŭ sĕ cunóscemŭ, că d-lŭ Tisza numai cu mare greu s'a hotărîtŭ a lua conducerea ministeriului de finance în gravele împrejurărĭ actuale. Nisce motive fórte seriόse l'au îndemnatŭ în cele din urmă la acésta, motive, carĭ suntŭ aşa de însemnate, încâtŭ ministrulŭ-preşedinte s'a decisŭ a preda conducerea ministerului de interne unui colegŭ alŭ sĕu tocmai acum în ajunulŭ nouĕlorŭ alegerĭ.

Nu este greu a gâcì, că motivele din vorbă isvorĕscŭ din situaţiunea desperată financiară a statului. In nisce momente, când i se cerŭ poporaţiunii noue jertfe pentru completarea pregătirilorŭ de rĕsboiu, trebuia sĕ se întêmple o schimbare în conducerea financelorŭ, ca astfelŭ sĕ se arate celŭ puţinŭ buna voinţă de a aduce o îndreptare în administraţia financelorŭ.

Oficioşii vorbescŭ chiar de o fundamentală schimbare a sistemului de administrare financiară, a căruia representantŭ a fostŭ contele Szapary şi ne spunŭ că numai d-lŭ Tisza posede autoritatea necesară în cabinetŭ spre a face sĕ se esecute cu stricteţă noua programă, care culminéză în a se reduce cheltuielele, în a se urca dările indirecte şi în a se pune stavilă trecerilorŭ peste creditŭ, carĭ în budgetulŭ, ce se desbate acum, au atinsŭ oribila sumă de 22 milióne.

Unulŭ din oficioşii de frunte, „Pester Lloyd,“ spune, că d-lŭ Tisza, după cum stau aḑĭ lucrurile, a trebuitŭ sĕ ia conducerea ministerului de finance chiar în interesulŭ partidei dela putere, care prin momentana situaţiune financiară a ţĕrii este supusă la cea mai grea probă.

„Imensele greutăţĭ ale acestei situaţiunĭ“ — ḑice numita fóiă — nu se potŭ nicĭ retăcé, nicĭ masca. In nisce împrejurărĭ câtŭ se póte de nefavorabile ale pieţei de banĭ, va fi de lipsă a se procura partea încă neacoperită a deficitului din anulŭ trecutŭ şi întregulŭ deficitŭ pe anulŭ acesta, la acésta se mai adauge provederea cu banĭ a casselorŭ statului, mai departe chieltuielele pentru glóte şi contribuirea Ungariei la înarmă rile militare ale monarchiei. Suma întrégă ce se cere pentru acestŭ scopŭ, décă va trebuì sĕ fiă acoperită prin facerea de împrumuturĭ, póte sĕ atingă o mărime, despre care cei neiniţiaţĭ abia îşĭ facŭ o ideiă. De va succede, cum sperămŭ, a susţiné pacea europénă, atuncĭ se vorŭ puté învinge şi aceste enorme greutăţĭ. Ele ne dovedescŭ însĕ în modŭ bătătorŭ la ochĭ, că décă în timpulŭ celŭ mai scurtŭ nu se va face o schimbare în tóte principiile şi în practica administraţiei nóstre financiare, nicĭ unŭ ministru de finance, orĭ cum s'ar numi, nu ar mai fi în stare a ne ferì de-o crisă, de care ar fi atinse chiar şi garanţiile esistenţei politice ale naţiunei“.

Décă chiar şi oficioşii pórtă unŭ asemenea limbagiu, atuncĭ trebue sĕ credemŭ că în adevĕrŭ mare şi periculósă este crisa financiară, ce bântuie aḑĭ statulŭ ungarŭ.

Din parte-ne ne îndoimŭ, că d-lŭ Tisza este bărbatulŭ, dela care sĕ se pótă aştepta o schimbare spre mai bine a sistemului administraţiei financiare. Contele Szapary nu s'a distinsŭ prin nimicŭ, dér i se face cu tóte astea nedreptate, când se atribue actuala situaţiune desperată a financelorŭ numai şi numai sistemului sĕu de administrare.

Este imposibilŭ, după cum mergŭ lucrurile aḑĭ în statulŭ ungarŭ, a deosebi sistemele de administrare după diferitele resorturĭ ministeriale. S'a ḑisŭ şi se susţine, că statulŭ care face cea mai bună politică, are şi cele mai bune finance. Suntemŭ convinşĭ, că sistemulŭ de guvernare în totalitatea sa a fostŭ şi este greşitŭ la noi, pentru ca se întemeiază pe ficţiunea periculósă că statulŭ é numai alŭ Maghiarilorŭ şi nu ţine contŭ de împrejurările reale.

D-lŭ Tisza a fostŭ şi este sufletulŭ acestui sistemŭ de guvernare.

La tóte trecerile peste budgetŭ, la tótă risipa ce s'a făcutŭ pórtă vina sistemulŭ de conducere politică a d-lui Tisza. Sórtea îşĭ rĕsbună acum asupra lui silindu-lŭ sĕ ia însuşĭ conducerea ministeriului de finance şi sĕ se încarce astfelŭ în modŭ directŭ cu odiulŭ situaţiunei triste financiare, ce a creat'o Ungariei politica sa nechibsuită şi stricăciósă.

Convenţia cu România în dieta ungară.

In şedinţa dela 10 Februarie, desbătêndu-se bugetulŭ ministeriului de agricultură, comerţŭ şi industriă, se aduse în discuţiune şi cestiunea convenţiei cu România.

Deputatulŭ Alexandru *Karolyi* ḑise, că cu privire la schimbulŭ de mărfurĭ între România şi între monarchia austro-ungară nu e absolutŭ necesarŭ nicĭ unŭ tractatŭ, deórece partea cea mai mare din mărfurile importate în România e de provenienţă austriacă. Esportulŭ maşinelorŭ agricole şi mărfurilorŭ de ferŭ e îngreuiatŭ prin concurenţa Germaniei şi Angliei. Totŭ aşa stă lucrulŭ şi cu industria textilă în România, unde s'au adusŭ aceste articole până acum din Austria (Brünn) şi din Ungaria (Braşovŭ şi alte locurĭ mai micĭ de fabrice). Şi în acéstă ramură de industriă esportulŭ e mai slabŭ decâ ŭ cum era şi va deveni şi mai slabŭ, pentru că în străinătate se producŭ cu preţurĭ mai micĭ. Prin urmare perspectiva e totŭ mai rea. De aceea trebue sĕ cumpĕnimŭ bine jertfele ce amŭ vrea sĕ le aducemŭ, póte, în interesulŭ esportului acestorŭ articole. Ca sĕ concedemŭ pentru esportulŭ amintitelorŭ articole, importulŭ scutitŭ de vamă alŭ cerealelorŭ, porumbului, porcilorŭ şi vitelorŭ din România, ar fi pré mare jertfă. (Aprobărĭ în stânga). Oratorulŭ admite, că importulŭ amintitelorŭ articole s'ar puté împedeca numai din punctulŭ de vedere alŭ veterinăriei. Diferinţa între producţiunea nóstră şi între producţiunea agricolă română este atâtŭ de mare, încâtŭ e cu neputinţă sĕ concurămŭ cu România, fiindŭ că Românii producŭ mai eftinŭ, deórece pămêntulŭ nu e atâtŭ de secatŭ, întreţinerea vitelorŭ nu e aşa scumpă, etc. Prin urmare producţiunea agricolă e în România mai avantagiósă decâtŭ la noi.

Diferenţa trebue decĭ înlăturată printr'o vamă, care sĕ scutéscă productele nóstre până la órecare mĕsură. Porumbulŭ totŭ ar mai puté trece, deşi industria spirtului în Ungaria e în decadenţă, căcĭ acésta ar fi o uşurare pentru ea. N'ar fi periculŭ nicĭ décă pe grâu s'ar pune o vamă mai mică. Altfelŭ însĕ stă lucrulŭ cu importarea vitelorŭ din România. (Aprobărĭ). Importulŭ vitelorŭ e cu hotărîre păgubitor pentru Ungaria, fiind că aceste animale nu se potŭ esporta mai departe din Ungaria, ci rĕmân aci. (Aşa este! în stânga). Neputêndu-se esporta vitele, în urma raporturilorŭ vamale, în Germania, Franţa, Elveţia şi în alte state, preţulŭ carnei va scădea. Până ce nu vomŭ avea noi nicĭ unŭ esportŭ, sĕ se'ngreuieze importulŭ vitelorŭ prin vămĭ fórte marĭ. Totŭ aşa stă lucrulŭ şi cu porcii, carĭ se producŭ mai eftinŭ în România. Prin urmare n'avemŭ nicĭ unŭ interesŭ deosebitŭ pentru încheiarea convenţiunei; avemŭ numai interesulŭ, ca productele brute române sĕ fiă împovărate cu vămurĭ mai micĭ, ér animalele cu vămurĭ câtŭ se póte mai marĭ. (Aprobărĭ în stânga).

Românii, probabilŭ, vorŭ cere liberulŭ importŭ alŭ vitelorŭ şi porcilorŭ, pe când interesulŭ nostru cere, ca aceste articole sĕ se impórte în câtŭ mai mică mĕsură. De aci isvorĕsce contrastulŭ intereselorŭ nóstre şi de aceea probabilŭ că nu ne vomŭ puté uni uşorŭ cu Românii. Noi dorimŭ convenţiunea mai multŭ din motive politice, decâtŭ economice. (Aşa este! în stânga). Dér nicĭ acésta cu pré marĭ jertfe. (Vii aprobărĭ). Amiciţia între noi şi România va esista cu tóte astea mai departe, *câtă vreme vomŭ fi tarĭ sub egida monarhiei;* şi cu alte popóre învecinate vomŭ sta în raportŭ amicalŭ, fiindŭ că ele, sprijinite pe monarhia nóstră, se potŭ desvolta liberŭ şi se potŭ apĕra de multe rele. Şi décă ele şi-ar vedé periclitată libertatea, orĭ décă noi n'amŭ fi destulŭ de tarĭ ca sĕ le servimŭ ca sprijinŭ, acéstă amiciţiă nu se va puté susţiné nicĭ cu preţulŭ convenţiei vamale. (Vii aprobărĭ în stânga).

Ministrulŭ de comerţŭ *Szechenyi*: Dorescŭ sĕ rĕspundŭ imediatŭ la interesantele espunerĭ ale antevorbitorului. Corĕspunḑĕtorŭ raporturilorŭ mĕ voiu esprima cu reservă, deórece tocmai când se urméză tractările pentru încheiarea convenţiei nu potŭ spune totŭ, ce s'ar puté folosi la tractărĭ eventualŭ ca armă, eventualŭ din alte motive. (Aprobărĭ în drépta). In totalŭ împărtăşescŭ vederile contelui Karolyi, şi de aceea credŭ că n'avemŭ temeiu d'a fi îngrijaţĭ pré multŭ. Impărtăşescŭ înainte de tóte vederile sale în direcţiunea că, deşi eu ţinŭ de seriόse şi importante motivele politice, nu trebue sĕ punemŭ în jocŭ din causa acésta condiţiunile propriei nóstre destoinicii de viéţă şi a esistenţei nóstre materiale. (Aprobărĭ în drépta).

Principala diferenţă principiară între vederile mele şi ale antevorbitorului este aceea, că eu nu sunt chematŭ la acestŭ locŭ sĕ încheiu convenţiunea esclusivŭ din punctulŭ de vedere alŭ agriculturei; datoria mea e sĕ cautŭ a satisface atâtŭ unuia câtŭ şi celuilaltŭ interesŭ. Interesele industriei nu le putemŭ trece cu vederea, căcĭ nu trebue sĕ uitămŭ, că înainte de tóte avemŭ problema a desvolta şi a crea o industriă.

Cu privire la economia română nu negŭ, că Românii producŭ mai eftinu decâtŭ noi, dér observŭ că nu o ascriu acésta împrejurărei că noi avemŭ o economiă intensivă şi că de aceea producemŭ mai scumpŭ, căcĭ eu socotescŭ introducerea economiei intensive necesară tocmai ca sĕ producemŭ mai eftinŭ. Ce privesce introducerea de »vămĭ diferenţiale«, credŭ că onor. meu amicŭ a întrebuinţatŭ acéstă espresiune din eróre şi că a vrutŭ sĕ ḑică vămĭ de compensaţiune.

Pentru vite a cerutŭ d. deputatŭ vămĭ marĭ, deórece acelea nu suntŭ o marfă, care sĕ se pótă transporta prin Ungaria în alte ţĕrĭ, ci ne rĕmâne nouĕ pe gâtŭ şi aşa face concurenţă vitelorŭ nóstre. D. deputatŭ e în rătăcire aci cu privire la porcĭ. Noi putemŭ esporta porcii noştri şi câtŭ timpŭ putemŭ face acésta, importarea lorŭ nu ne póte strica. In timpulŭ din urmă amŭ esportatŭ fórte mulţĭ în Italia şi chiar décă s'ar importa din România şi Serbia, încă totŭ vomŭ fi în stare sĕ luămŭ unŭ nou avêntŭ. Cu porcii noştri putemŭ merge şi în Germania, deşi nu cu totulŭ neîmpedecaţĭ, deórece Germania ne închide uneorĭ graniţele. Cu tóte astea ne stau deschise alte căi şi porcii nu ne rĕmânŭ pe gâtŭ.

In privinţa vitelorŭ cornute împărtăşescŭ deplinŭ părerea d-lui deputatŭ că, décă le lăsămŭ sĕ între liberŭ — negreşitŭ cumpĕnindŭ totdéuna raporturile veterinare ale respectivelorŭ ţĕrĭ — acésta ar puté pricinui eventualŭ o mare concurenţă; dér credŭ că nu astfelŭ se va puté resolva acéstă cestiune, ci astfelŭ că vomŭ lăsa sĕ între numai o parte din vite, deórece potŭ fi eventualŭ rele sanitare ascunse ce uşorŭ se potŭ ivi într'unŭ statŭ, care n'are nicĭ o creaţiune deplinŭ consolidată pentru a regula veterinăria. Deşi după rapórtele ce le avemŭ România a făcutŭ totulŭ pentru regularea veterinăriei, amŭ esperiatŭ cu tóte astea, că în primii anĭ după regulare sĕ repeţescŭ relele şi numai după lungŭ timpŭ amŭ pututŭ obţiné noi raporturile în care ne aflămŭ de 7—8 anĭ, că adecă nicĭ unŭ rĕu nu

se póte nasce, fără ca sĕ nu fiă imediatŭ înăbuşitŭ. După părerea mea déră numai astfelŭ de vite putemŭ lăsă sĕ între, care eschidŭ estinderea periculului în ţéră, adecă putemŭ lăsa vitele de tăiatŭ în astfelŭ de oraşe, în care suntŭ abatorii. Décă vitele ce vinŭ din România ajungŭ deadreptulŭ în acele oraşe unde suntŭ destinate pentru tăiatŭ, stau sub supraveghiare şi nu vinŭ în nicĭ o atingere cu alte vite, atuncĭ acésta ne asigură de o estindere a rĕului.

Naturalŭ, acésta aduce cu sine, că numĕrulŭ vitelorŭ importate nu ar fi aşa de mare, încâtŭ sĕ ne pótă face vre-o concurenţă. Afară de asta, décă luămŭ în considerare că prin reducerea fabricaţiunei spirtului la noi sufere o scădere şi îngrăşarea vitelorŭ la poverne atuncĭ esé la ivélă interesulŭ d'a se îngriji unele oraşe mai marĭ şi ţinuturĭ consumătóre, şi se cere ca pentru ajutorarea lorŭ sĕ între vite şi din altă parte. Căcĭ de când esistă tĕrgulŭ din Viena şi din Pojunŭ, şi ţĕrile vestice austriace esportă în Elveţia, capitalulŭ nostru de vite începe a se consuma, ceea ce póte fi desavantagiosŭ pentru viitorulŭ economiei nóstre de vite. Atâta în acéstă afacere.

Lukas *Enyedi* crede a constata, că legislaţiunea Ungariei e, fără deosebire de partidă, convinsă că încheierea unei convenţiunĭ vamale şi comerciale cu România nu e imperiosŭ cerută din causa intereselorŭ economice ale Ungariei. Numai o astfelŭ de convenţiă e admisibilă, care corĕspunde deplinŭ intereselorŭ Ungariei; o convenţiă, care ar corĕspunde escelentŭ intereselorŭ Austriei, legislativa ungară n'ar puté-o primi.

Ca sĕ stămŭ cu România în raporturĭ politice câtŭ se póte de bune, este nu numai unŭ interesŭ ungurescŭ naţionalŭ, ci şi în genere culturalŭ. Dér sĕ nu facemŭ jertfe mai marĭ de cum este vrednică satisfacerea acelui interesŭ. Orĭcâte jertfe materiale amŭ aduce, cu aceea totŭ nu vomŭ câştiga simpatia politică a României. Guvernulŭ sĕ dea României a înţelege, că aci nu preponderéză interesulŭ politicŭ alŭ Ungariei, fiindŭ că situaţiunea politică a Ungariei este aceea a celui mai tare, şi că vomŭ încheia unŭ tractatŭ, care satisface interesele Ungariei şi la care vorŭ fi şi interesele politice mulţămite în multŭ mai mare mĕsură ca altădată. E necesarŭ, ca representarea monarchiei nóstre în România sĕ fiă încredinţată în astfelŭ de mânĭ, care au destoinicia sĕ procure acolo respectŭ intereselorŭ politice şi economice ale monarchiei. Representanţa de mai nainte a comisŭ erorĭ, ba prin óre-carĭ paşĭ a nutritŭ numai amăriciunea între ambele state, aşa că oficiulŭ nostru de esterne a trebuitŭ sĕ desaprobe acei paşi. Cu privire la industriă încă nu putemŭ face jertfe în contulŭ intereselorŭ economice, deórece România tocmai privitorŭ la articolele de industriă ardelénă îşĭ reservă mână liberă, fiindŭ că ele se producŭ şi în România. Asta-i o politică înţéléptă din partea României si ar merita sĕ o urmămŭ şi noi.

Ministrulŭ *Szechenyi* ḑice că asupra acestei afacerĭ nu influinţéză numai interesele Ungariei, ci şi ale Austriei. Mai multŭ nu póte spune ministrulŭ. Tractările cu România nu suntŭ în cursŭ; ceea ce s'a făcutŭ până acum a fostŭ numai o conferinţă pregătitóre, ér nu tractărĭ. D. deputatŭ doresce sĕ susţinemŭ cele mai bune raporturĭ politice cu statele vecine. Décă dorimŭ acésta, atuncĭ trebue sĕ aducemŭ eventualŭ şi jertfe materiale. Cu acésta nu vréu sĕ ḑicŭ, că trebue sĕ sacrificămŭ interesele nóstre materiale, dér trebue sĕ luămŭ în considerare, că unŭ bunŭ raportŭ politicŭ cu unŭ rĕsboiu economicŭ după vederile mele nu se póte cugeta. (Din stânga: Dér cu Germania nu e aşa?) Cu Germania n'avemŭ rĕsboiu vamalŭ şi apoi n'am afirmatŭ, că acelŭ raportŭ economicŭ, în care stămŭ cu Germania, ar face bine bunului raportŭ politicŭ. Am convingerea că şi cu Germania ar trebui sĕ estindemŭ pe tĕrĕmulŭ economicŭ acelŭ bunŭ raportŭ, care esistă pe tĕrĕmulŭ politicŭ.

Ákos *Ugron* nu e mulţămitŭ cu declaraţiunile ministrului. Oratorulŭ e cu hotărîre în contra importării grâului şi vitelorŭ din România.

Andreas *György* e, din punctulŭ de vedere alŭ susţinerii bunelorŭ raporturĭ politice cu România, pentru convenţiă; dér din punctulŭ de vedere alŭ vămilorŭ protecţioniste, interesele Ungariei stau în contrastŭ cu ale României. Elŭ numai o astfelŭ de convenţiă ar aproba în care s'ar esprima nu numai clausula naţiunei celei mai favorisate. Décă România ar uita marile servicii ce i le-amŭ făcutŭ în privinţa comercială, oratorulŭ ar privi acésta ca o astfelŭ de provocare a monarhiei din partea României, încâtŭ menţinerea stărei de acum ar fi multŭ maĭ avantagiósă şi ar corĕspunde mai bine intereselorŭ nóstre. (Aprobărĭ). — Cu acestea s'a încheiatŭ şedinţa.

(Va urma).

Austria şi România.

Sub acestŭ titlu scrie „Neue Freie Presse“ dela 12 Februariu n. următórele:

„Declaraţiunile, ce le-a făcutŭ ministrulŭ de comerciu ungurescŭ în clubulŭ liberalŭ şi în şedinţa plenară a camerei asupra negociărilorŭ cu România pentru încheiarea tractatului de comerciu, ne arată cu vii colorĭ câtŭ de rĕu stă acéstă cestiune atâtŭ de importantă pentru monarchiă. In clubulŭ liberalŭ ḑise contele Szechenyi, că nu póte fi vorba de-o întrerupere a negociărilorŭ, deórece pân'acum nu s'a negociatŭ, ci numai s'a discutatŭ prealabilŭ afacerea convenţiunei.“

„Sĕ fi ajunsŭ noi în adevĕrŭ aşa departe, ca pentru nesuccesulŭ tractărilorŭ sĕ căutămŭ acum numai numele? Ce s'a petrecutŭ dela întreruperea negociărilorŭ, de s'au întorsŭ lucrurile în modŭ aşa de nefavorabilŭ?“

Nimicŭ n'a străbătutŭ în publicitate, afară de discursulŭ de erĭ alŭ contelui Szechenyi, care este în adevĕrŭ de natură a compromite tóte silinţele de-a ajunge odată cu România la o înţelegere. Ministrulŭ de comerciu ungurescŭ a desfăşuratŭ programa protecţionismului industriaşŭ şi agrarŭ în forma cea mai acută şi chiar în Peşta a produsŭ o stranie impresiune rĕcéla respingĕtóre, cu care a vorbitŭ ministrulŭ de negociările cu România.«

„Mai este óre de lipsă în faţa acestei împrejurărĭ sĕ cercetămŭ după causele, pentru carĭ delegaţii românĭ întârḑiă aşa de multŭ de-a se reîntórce la Viena?

»Contele Szechenyi nu numai odată s'a cufundatŭ în contraḑicerĭ, şi de aceea este greu sĕ ne pronunţămŭ asupra declarărilorŭ sale din urmă. Este însĕ neîndoiosŭ că prin manifestaţiunĭ, cum e discursulŭ de erĭ alŭ ministrului de comerciu ungurescŭ, se face imposibilă o nţelegere cu România în politica comercială«.

Ce vrea adecă politica nóstră comercială oficială şi cine o conduce? Décă programa, ce a desvoltat'o ierĭ ministrulŭ de comerciu ungurescŭ este aceea după care se dirige atitudinea monarchiei, atuncĭ sĕ fiă cruţată poporaţiunea austriacă de noue amăgirĭ, ér lumea de spectacolulŭ unorŭ negociărĭ îndelungate, carĭ nu potŭ ave nicĭdecum unŭ resultatŭ seriosŭ.“

Afacerea visitei regelui Milanŭ.

In timpulŭ din urmă au apărutŭ în ḑiare diferite scirĭ privitóre când la o pretinsă confederaţiune balcanică, în care ar întra şi România, când la nisce pretinse tractărĭ între România şi Serbia în vederea unei acţiunĭ comune. Tóte aceste svonurĭ suntŭ curate neadevĕrurĭ şi suntemŭ în posiţiune, pe basa informaţiunilorŭ ce le avemŭ din isvorŭ competentŭ, a da următórea desminţire:

»O depeşă, pretinsă a »Agenţiei Libere“ şi publicată în ḑiarele oposiţiunei, a anunţatŭ cumcă Regele Milanŭ avé sĕ mérgă în curêndŭ la Bucurescĭ într'unŭ scopŭ politicŭ, şi a vorbitŭ totodată despre nisce discusiunĭ începute deja între cabinetele din Bucurescĭ şi Belgradŭ. Tóte aceste scirĭ suntŭ absolutŭ inexacte; nu s'a începutŭ nicĭ o discusiune între ḑisele cabinete şi nicĭ vorbă nu este de acéstă călĕtoriă a Regelui Milanŭ. O asemenea călĕtoriă într'unŭ scopŭ politicŭ este o invenţiune cu totulŭ fantastică. De altcum, tótă lumea scie în destulŭ, că guvernulŭ românŭ nu cugetă câtuşĭ de puţinŭ la vre-o acţiune şi, prin urmare, nimenea nu ar încerca d'a se înţelege cu dênsulŭ în privinţa vre-unei acţiunĭ comune, fiă în contra orĭ şi cui. Nu putemŭ înţelege scopulŭ pentru care s'a născocitŭ acéstă scire falsă şi contrariă adevĕrului din orĭce punctŭ de vedere.“

SCIRILE ḐILEI.

Primimŭ din *Turda* o scire surprinḑĕtóre Sentinţa tribunalului regescŭ de acolo prin care v.-protopopulŭ din Indolŭ *Petru Vlassa* a fostŭ judecatŭ pentru delictŭ de agitaţiă şi condamnatŭ la o lună arestŭ, a fostŭ reformată de către instanţa a doua, tabla regéscă din Tĕrgulŭ Mureşului Tabla a măritŭ pedépsa dela patru sĕptĕmânĭ la patru lunĭ închisóre. Acéstă sentinţă ne dovedesce, că suntŭ întemeiate temerile după carĭ şi tabla regéscă a începutŭ a se molipsi de bóla şovinismului. Părintele Vlassa ni se asigură, a insinuatŭ recursŭ la Curia din Peşta. Décă şovinismulŭ ar merge crescêndŭ, ne-amŭ puté aştepta ca cei din Pesta sĕ ridice pedépsa dela patru lunĭ arestŭ la patru anĭ închisóre grea. Sperămŭ însĕ, că celŭ puţinŭ la Curiă se vorŭ mai afla ómenĭ cu mintea rece şi imparţialĭ şi vorŭ cassa întregŭ procesul , care nu are nicĭ unŭ înţelesŭ, afară de acela de a aţîţa spiritele în sînulŭ poporului românŭ printr'o terorisare, care nu póte aduce nicĭ unŭ folosŭ autorităţii statului ungarŭ.

—x—

Sub titlulŭ »*Alianţa bisericilorŭ cu Kulturegyletulŭ*« scrie „Kolozsvar:« »Suma ce biserica reformată a oferit'o Kulturegyletului ardeleanŭ pentru comună lucrare va trece peste 100,000 fl., oferta bisericei unitare e de 33,000 fl., ér decanatulŭ ev. ungurescŭ din Braşovŭ în tenţionéză sĕ investeze 50,000 fl. pentru realisarea scopurilorŭ kulturegyletescĭ. — Se vorŭ realisa la calendele grecescĭ.

—x—

Pentru echiparea glótelorŭ ministrulŭ honveḑimei a adresatŭ camerei de comerţŭ şi industriă din Cluşiu învitarea, ca sĕ provóce pe industriaşĭ a face oferte pentru articole de lână şi pele. Unŭ fabricantŭ de postavŭ în Sibiiu a primitŭ telegraficŭ învitarea, sĕ trimétă câtŭ mai curêndŭ mostre şi preţurĭ de postavŭ vênĕtŭ pentru trebuinţele armatei.

—x—

Din paşaliculŭ *Tĕrnavei marĭ* comunică „Kronst. Ztg.«, că la 30 Ianuariu 1887 se adunaseră, ca de obiceiu în fiăcare Duminecă, câţĭva locuitorĭ din *Crişiu* la o serată de cetitŭ în edificiulŭ şcólei evangelice şi aşteptau pe cetitorŭ, când intră pe neaşteptate judele Vasilie Luca şi declară, că din însărcinarea solgăbirĕului interḑice prin acésta odată pentru totdéuna aceste convenirĭ şi ordonă ca cei adunaţĭ sĕ se depărteze. — Departe amŭ ajunsŭ cu „libertatea“ unguréscă!

—x—

„Sieb. Deutsch. Tgbltt.« e informată din *Deva*, că câţĭva *oficerĭ de reservă* au primitŭ deja incunosciinţarea *sĕ fiă gata* şi în casŭ de convocare sĕ se anunţe la locurile destinaţiunei lorŭ în timpŭ de 48 óre.

—x—

Curatorulŭ superiorŭ alŭ bisericei reformate br. Gabrielŭ *Kemeny* s'a dusŭ la *Cluşiu* ca sĕ presideze o importantă şedinţă a consistoriului superiorŭ reformatŭ. E vorba de publicarea concursului pentru ocuparea posturilorŭ de *predicatorĭ misionarĭ*, care s'au înfiinţatŭ în legătură cu acţiunea Kulturegyletului ardeleanŭ. — Ce de sfară în ţéră pentru fiascurĭ!

—x—

Ministrulŭ *Trefort* a suspendatŭ telegraficŭ din postulŭ sĕu pe profesorulŭ Iosifŭ *Kapolnai* dela preparandia din *Cluşiu* pentru unŭ delictŭ disciplinarŭ, după cum spune „Kolozsvar.“

—x—

In interesulŭ *sporirei voluntarilorŭ pe unŭ anŭ* la regimentele de trenŭ se compunŭ liste asupra prenotărilorŭ voluntarilorŭ pe spesele proprii, nu numai în staţiunile de întregire de până acum Budapesta, Viena şi Praga, ci şi în oraşele Pojunŭ, Caşovia, Timişóra, Sibiiu, Agramŭ, Gratz, Innsbruck, Brünn, Josefstadt, Cracovia şi Lembergŭ.

—x—

Din cassa garnisónei din *Tĕrgulŭ-Mureşului* au disparutŭ în timpulŭ dela 3—7 Februarie n., ḑice „Kolozsvár.“ 8126 fl. 25 cr. Intre acestia se aflau şi banĭ deai gendarmeriei. Cassa n'a fostŭ spartă şi decĭ se presupune că numai cu chei contrafăcute s'a putută comite furtulŭ.

—x—

După cum se raportéză din Alba-Iulia unei foi ungurescĭ, 10 familii ev. reformate din *Cherţişóra* s'au hotărîtŭ sĕ se întórcă în sînulŭ bisericei rom. catolice. In scopulŭ acesta preotulŭ rom. cat. Sass din Porumbacŭ s'a dusŭ în 13 Februariu n. în Cherţişóra.

—x—

Unŭ nou ḑiarŭ politicŭ întitulatŭ „*Unirea*,“ a apărutŭ dela 1 Februariu în *Bucurescĭ*, sub direcţiunea politică a d-lui *I. G. Bibicescu*. In programulŭ sĕu noulŭ ḑiarŭ declară, că va lupta pentru libertate şi democraţiă, va combate pe cei ce vĕdŭ în libertate unŭ periculŭ în constituţiune o pedecă, în poporŭ unŭ vrăşmaşŭ şi o turmă numai cu datorii, ér nu şi cu drepturĭ; se va ocupa continuu de cestiunile economice, cu tótă atenţiunea şi îngrijirea; va avé pururea ochii deschişĭ asupra relaţiunilorŭ comerciale ale României cu strĕinătatea. Aceeaşĭ grije o va avé şi de interesele naţionale ale Românimei de pretutindenea. Graniţe politice esistă, le respectă, rĕmână Românii unde suntŭ, dér celŭ puţinŭ se va interesa a sci cum trăescŭ şi ce lucréză, căcĭ perderile lorŭ perderĭ suntŭ pentru românime în genere şi pentru susţinerea limbei şi naţionalităţii au nevoiă de îmbărbătare. Libertatea, democraţia şi cultulŭ naţionalităţii formézŭ decĭ creḑulŭ noului ḑiarŭ. Salutămŭ cu căldură pe confraţii noştri dela „Unirea“ şi le dorimŭ deplinŭ succesŭ, ér ḑiarului viéţă lungă.

—x—

Se scrie, că unŭ *negustor* din *Făgăraşŭ* a primit deunăḑile o provocare anonimă sĕ depună la oficiulŭ postalŭ de acolo o scrisóre cu 8000 fl., căcĭ în casŭ contrarŭ va fi omorîtŭ. Negustorulŭ făcŭ arătare autorităţii despre acésta, care a şi luatŭ mĕsurĭ pentru arestarea vinovatului îndată ce ar voi sĕ ia banii dela poşte. In curêndŭ apărŭ acolo o servitóre şi cerŭ scrisórea cu 8000 fl. Fiindŭ supusă unui interogatoriu, nu voi sĕ spună nimicŭ. Fără sĕ scie fŭ urmărită la întórcerea ei spre casă şi astfelŭ se descoperĭ, că ameninţătorulŭ este fiiulŭ unui negustorŭ din Galaţĭ, lângă Făgăraşŭ. Tinĕrulŭ omŭ fŭ arestatŭ. Se crede că totŭ elŭ e celŭ care a scrisŭ din Făgăraşŭ lui Rothschild în Viena scrisórea, prin care

Rothschild era amenințatŭ cu mórte, décă nu va trimete 20,000 fl.

—x—

La 5 Februariu n., casierulŭ comunei *Făgăraşŭ*, Ludovicŭ *Greger*, s'a aruncatŭ în Oltŭ şi a dispărutŭ fără urmă sub ghiață. In haina ce 'şĭ-a lăsat'o pe țĕrmŭ s'a găsitŭ unŭ biletŭ în care 'şĭ luà rĕmasŭ bunŭ dela soția şi copii sĕi. Se ḑice, că motivulŭ sinuciderei e defraudarea.

—x—

La 7 Februarie n. unŭ fruntaşŭ (ântêiulŭ gradŭ alŭ soldatului) dela batalionulŭ de vênătorĭ din *Făgăraşŭ*, instruândŭ în odaiă pe unŭ recrutŭ în mânuarea armei şi comandândŭ: focŭ! întórse aceluia spatele, ér glonțulŭ îi pĕtrunse spinarea omorândn-lŭ pe locŭ. Din cercetarea pornită se va dovedi, décă recrutulŭ cu intențiune orĭ din nedibăciă a împuşcatŭ pe fruntaşŭ.

—x—

Mâne séră Mercurĭ se dă *balulŭ mascatŭ de elită*, închisŭ, la Redută, care fără 'ndoială va fi bine cercetatŭ, deórece e singurulŭ balŭ mascatŭ în acestŭ carnevalŭ.

—x—

Femeia cârciumarului Avram Ivresek din *Ludesd*, care în anulŭ trecutŭ 'şĭ-a omorîtŭ bărbatulŭ, ajutată fiind de amantulŭ ei, a fostŭ condamnată la mórte de cătră tribunalulŭ din Deva împreună cu amantulŭ ei. Tabla din Tĕrgu-Murĕşului a schimbatŭ pedépsa amêndurora în închisóre pe viéță. Curia a întăritŭ pedépsa cu mórte pentru femeiă, şi închisóre pe viéță pentru complicele ei Iosifŭ Avramesk.

—x—

Câsina română din Beiuşiu va da unŭ *Balŭ* în sala ospĕtăriei opidane în 19 Februariu 1887 st. n. Prețulŭ de intrare: pentru o persónă 1 fl., pentru familiă după placŭ. Inceputulŭ la 8 óre séra. *Comitetulŭ arangiatorŭ.* Ofertele marinimóse se primescŭ cu mulțămită şi se vorŭ chita pre cale ḑiaristică.

—x—

Concertŭ va arangia Reuniunea corului vocalŭ gr.-cat. rom. „Unirea“ din *Varadia* în 8/20 Faurŭ în sála ospĕtăriei din Varadia în favorulŭ numitei Reuniunĭ. Intrarea de persónă şeḑutŭ 50 cr, de statŭ 30 cr. Inceputulŭ la 8 óre séra. *Comitetulŭ.* Programa: 1. *Devisa Armoniei,* de Horner corŭ bărb. 2. *Lăcrămióre*, de Flondorŭ corŭ bărb. 3. *Téra mea*, poesiă de Tĕutŭ declamată de corista R. Oraşianu. 4. *Tatarulŭ*, de Nosievics corŭ barb. 5. *Inzadarŭ*, de Hrimaly corŭ bărb. 6. *Dialogŭ* despre superstițiunĭ de coriştii G. Minda, G. Farca şi I. Cocarlanu. 7. *El R'baa*, de Mandyceschi corŭ bărb. 8. *Reîntórcerea victoriósă*, corŭ mixtŭ după Bianchi. 9. *Cântecŭ vênătorescŭ*, de Flondorŭ corŭ bărb. Apoi urméză joculŭ.

—x—

Balŭ se va arangia Joi la 5/17 Februarie a. c. de cătră Comitetulŭ gimnasialŭ în sala „Redutei“ din *Bradŭ* pentru înmulțirea cabinetului naturalŭ dela gimnasiulŭ de acolo. Intrarea de persónă 1 fl de familiă 2 fl. Comitetulŭ arangiatorŭ. Inceputulŭ la 8 óre séra. Ofertele mărinimóse se vorŭ chita pe calea publicitățiĭ.

Raportŭ polițienescŭ*).

Nicĭ unŭ guvernŭ, nicĭ unŭ oficiu, nicĭ o dregĕtoriă, cu unŭ cuvêntŭ, nicĭ unŭ institutŭ publicŭ nu este aşa de espusŭ criticei ca „poliția,“ — însĕ nicĭ într'unŭ punctŭ nu este judecata opiniunei publice aşa de conglăsuitóre, ca în acela despre poliția. Oficii, autoritățĭ, singuratice persóne potŭ sĕ fiă orĭ câtŭ de înduşmănite, totuşĭ deosebite relațiunĭ şi împrejurărĭ potŭ sĕ producă unele şovăirĭ în judecata opiniunei publice, însĕ mai pe susŭ de tótă îndoéla este judecata despre poliția: ea este totdeuna rea. Şi este óre minune, că poliția provócă aşa de multŭ judecața tuturora? — Ea trebue sĕ fiă pretutindenea. Pe strade, când acestea suntŭ acoperite de o mare de noroiŭ; pe trotoare, în carĭ lipsesce câte o pétră, séu că ele suntŭ acoperite cu ghiață luciă, séu că flacările de gazŭ jócă între tablele de sticlă neşterse ale felinarelorŭ; în curțĭ, din carĭ putórea se înalță până la norĭ; în cârciume, din carĭ răsună sgomotŭ, răpesce somnulŭ; în case, din carĭ se fură, se răpesce şi sĕ omóră; — nu pĕtrunde ea óre în atelierulŭ măestrului şi pretinde dela dênsulŭ pe calfa, décă acesta a trândăvitŭ prea multŭ în ḑiua premergĕtóre, séu în asilulŭ intimŭ alŭ familiei, şi scóte pe sprintena cameriera, décă ea în séra premergĕtóre a povestitŭ prea multŭ cu ostaşulŭ vigurosŭ etc. etc. Ea póte fi orĭ unde, rea este totdéuna, tocmai pentru că nu póte fi în acelaşĭ timpŭ în totŭ loculŭ. — Décă din acéstă judecată conglăsuitóre a opiniunei publice póte privitorulŭ mai adêncŭ sĕ câştige óre-care pricepere pentru însemnătatea şi importanța institutului polițienescŭ, atuncĭ acelŭ pesimismŭ merge de bună sémă prea departe şi aspra judecată s'ar putea reduce la împrejurarea, că instituțiunea polițienéscă totuşĭ este capabilă de o perfecțiune, dér că ea are unele lipse, carĭ chiar şi atuncĭ nu se potŭ delătura, când suntŭ recunoscute, pentru că puterea împrejurărilorŭ este mai mare decâtŭ voința şi puterea de a-le învinge.

Poliția Braşovénă, de sine se'nțelege, nu face excepțiune şi în înțelesulŭ arĕtatŭ mai 'nainte nicĭ nu pretinde acésta. Décă ea la reînoirea anului — şi acésta duréză la poliția ca şi la tóte celelalte oficii păn' ce suntŭ gata diferitele raporturĭ anuale, — aruncă o privire înapoi asupra anului trecutŭ şi la acéstă ocasiune nu este cupleşită de acelŭ pessimismŭ, ca opiniunea publică, ci are şi nisce sentimente optimistice, totuşĭ asta nu i se póte lua în nume de rĕu, mai vîrtosŭ décă ea este în stare a documenta îndreptățirea la acestŭ optimismŭ — cu cifre! din carĭ se alcătuesc complecsulŭ vieței active şi alŭ nisuințelorŭ.

Chiar împrejurarea, că la începutulŭ anului 1880 ajunseră casurile la *secția penală* a căpitănatului orăşenescŭ numĕrulŭ de abia 700, pe când în anulŭ trecutŭ s'au pertractatŭ preste 3000 de casurĭ penale, ne înfățişéză, de bună-sémă, unŭ tablou lămuritŭ despre activitatea de mai nainte şi de acuma a poliției, şi corpulŭ polițiştilorŭ, care — deşi constătătorŭ mai multŭ din recruțĭ, — în urma deselorŭ schimbărĭ, totuşĭ printr'o instrucțiune sistematică întrodusă deja de unŭ anŭ a fostŭ pusŭ în posițiune de a desvolta unŭ servițiu polițienescŭ mai activŭ şi mai destoinicŭ, merită deplină recunosciință.

In chipulŭ acesta se esplică şi faptulŭ că, spre esemplu, în anulŭ 1886 au ajunsŭ la arĕtare: 346 de călcărĭ ale legei penale față de 27 în anulŭ 1881, 23 în a. 1882, 29 în a. 1883, 40 în a. 1884 şi 118 în 1885.

Pe când în anulŭ 1883 se pertractară numai 350 de arĕtărĭ din causa călcărei statutului penalŭ şi a altorŭ statute, în anulŭ trecutŭ acéstă sumă s'a urcatŭ la 984, în vreme ce încă în anulŭ 1882 suma banilorŭ de pedépsă în favorulŭ erariului s'a urcatŭ la 99 fl., aceea în favorulŭ fondului sĕracilorŭ din oraşŭ la 226 fl., în anulŭ 1886 aceste sume s'au urcatŭ la 491 fl., respective 505 fl. 50 cr. în vreme ce în anulŭ 1881 s'a urcatŭ spre esemplu suma tuturorŭ transgresiunilorŭ în contra autorităţii şi a liniştei publice, în contra siguranței publice, în contra ordinei publice şi a moralităţii a sanităţii etc. la 27, s'a urcatŭ acéstă sumă din anulŭ 1883, în care era totŭ numai de 29, în anulŭ 1886 la 346, care sumă se împarte după singuraticele specii de transgresiunĭ în chipulŭ următorŭ:

In contra autorităţilorŭ şi a liniştei publice 61, în contra siguranței publice 21, în contra ordinei publice şi a moralităţii 81, în contra sanităţii şi a sănĕtăţii 16[illegible], în contra proprietăţii 17. — Afară de acésta s'au mai pertractatŭ în anulŭ trecutŭ 611 casurĭ de prevaricațiunĭ de pădure.

Anume în ceea ce privesce condițiunile sanitare ale suburbielorŭ, se póte arĕta unŭ progresŭ insemnatŭ şi dreptŭ probă pentru acésta servéscă împrejurarea, că l'a provocarea căpitănatului orăşenescŭ s'au făcutŭ în suburbiulŭ Scheiu mai multŭ de 600 de umblătorĭ în anulŭ 1886, ceea ce mai nainte n'au fostŭ de locŭ. Firesce că tocmai în ḑisulŭ suburbiu are autoritatea polițienéscă sĕ se lupte cu referințe aprópe de neînvinsŭ, carĭ numai în decursulŭ anilorŭ şi numai prin spriginulŭ eficace alŭ comunei potŭ fi învinse.

Suma amintită mai susŭ a transgresiunilorŭ arătată în anulŭ trecutŭ s'a sĕvîrşitŭ de 1324 de bărbațĭ şi 643 femei, dintre carĭ 40 au fostŭ pedepsite cu femei de 10—50 fl., 1443 cu banĭ sub 10 fl. Cu pedepse de arestŭ au fostŭ 223 de bărbațĭ şi 173 de sume. La suma aceea, de 643 de famei, au participatŭ în mare mĕsură servitórele, carĭ adeseorĭ suntŭ lipsite cu totulŭ de disciplina domestică, chiar după pedepsirea de mai multe orĭ au o purtare desfrênată şi aducŭ în conflictŭ cu protectorii lorŭ, cu soldații, pe organele polițienescĭ. O disciplină domestică mai rigurósă ar sprigini cu mare efectŭ pe autoritatea polițienéscă, şi instituțiunea de servitóre, pare aci la noi a ajunsŭ la unŭ nume fórte rĕu, s'ar promova în modŭ evidentŭ. (Va urma).

*) Intârḑiatŭ din causa lipsei de spațiu.

Sânte-jude, 10 Faurŭ 1887.

Onorate D-le Redactorŭ! După cum e fórte bine cunoscutŭ onoratului publicŭ românŭ din ḑiarele periodice române, eu am lucratŭ de mai mulțĭ anĭ ca sĕ se introducă industria de casă în tóte scólele nóstre elementare poporale, unde generațiunea tînĕră a poporului nostru încă din frageda ei etate sĕ se deprindă în activitate, ca cu timpulŭ industria de casă sĕ se lățéscă şi la poporulŭ nostru spre înflorirea şi bună-starea materială a scumpei nóstre națiunĭ române.

Spre ajungerea acestui scopŭ măreţŭ şi salutarŭ în totŭ anulŭ am deschisŭ cursurĭ suplementarĭ de industriă de casă cu propunere gratuită numai şi numai ca sĕ-mĭ potŭ afla din ce în ce mai mulțĭ consoțĭ de carieră în acésta privință, care cursurĭ, şi mai cu sémă cursulŭ din véra trecută, prin spesele avute cu cei ce au participatŭ la cursulŭ de industriă, m'am încurcatŭ în nesce datorii, din justa causă: că grindinea nimicindu mĭ puținele mele sămênăturĭ şi avêndŭ salarŭ numai de 120 fl. ca se potŭ scăpa din lațulŭ şi ghiarele usurărilorŭ m'am vĕḑutŭ silitŭ a concurge la ajutorulŭ némului românescŭ.

Decĭ la inițiativa Escelenței Sale Domnului Archi-Episcopŭ şi Metropolitŭ de Alba-Iulia, mi s'a deschisŭ o colectă benevolă între cercurile connaționalilorŭ mei din Blaşiu, în a căreia urmare am şi primitŭ unŭ ajutorŭ de 40 fl. patruḑecĭ florinĭ 40 cr. v. a. dela următorii Domnĭ:

Escelența Sa Domnulŭ Archi-Episcopŭ şi Metropolitŭ Dr. Ioanŭ Vancea 20 fl., Constantinŭ Papfalvi canonicŭ 2 fl. Ioane Fekete canonicŭ 1 fl, Elie Vlasa canonicŭ 1 fl., Ioanŭ Antoneli canonicŭ 1 fl., Antonŭ Vestemianŭ canonicŭ 1 fl., Stefanŭ Maniu canonicŭ 1 fl., Leonțiu Leouteanu canonicŭ 1 fl., Dr. Ioanŭ Rațiu canonicŭ 1 fl., Alimpiu Blăşianu prof. 1 fl., Dr. Alexandru Grama prof. 1 fl., I. F. Negruțiu prof. 1 fl, Simionŭ P. Mateiu secretarŭ 1 fl., Vasiliu Olteanu advocatŭ 1 fl., Dr. Augustinŭ Bunea profesorŭ 50 cr., Nicolau Popescu profesorŭ 40 cr., Óre-cine 50 cr., Ioanŭ Germanŭ profesorŭ 1 fl, Silvestru Nistorŭ profesorŭ 1 fl.. Ioanŭ Orga V.-rectorŭ 1 fl., Dr. Victorŭ Smigelschĭ 1 fl., Georgiu Munteanu profesorŭ 1 fl., în suma susŭ menționată.

Pĕtrunsŭ adêncŭ de aceste bine facerĭ ale marinimoşilorŭ şi zeloşilorŭ Domnĭ şi connaționalĭ ai mei mĕ aflu în plăcuta posițiune a-le esprima cea mai viă recunoscință şi cea mai profundă mulțămită publică.

Fiă ca Escelența Sa sĕ afle pe viitorŭ mulțĭ imitatorĭ în asemenea fapte generóse, aflându-şĭ rĕsplată în cultivarea poporului românŭ şi în recunoscința națiunei.

Petru Grama,
învĕțătorŭ.

Ultime scirĭ

Constantinopolŭ, 12 Februarie — Agitațiunile continuă în Macedonia. Mai mulțĭ emisarĭ, carĭ aveau cu dênşii o proclamațiune revoluționară, au fostŭ arestațĭ la Strundja, din care causă s'a proclamatŭ în Strundja starea de asediu, trimițêndu-se acolo şi ajutóre.

—x—

Constantinopolŭ, 12 Februarie. — Pórta a comandatŭ cincĭ sute de mii de puscĭ cu repetiție sistemŭ Manser şi 60,000 de carabine a 65 silingĭ bucata. Cele dintêiu predărĭ vorŭ trebui sĕ înceapă peste şése lunĭ, după plata unui acontŭ de patru sute de mii lire sterlingc. Ḑece mii de lire sterlingĭ au fostŭ vĕrsate ca arvună.

—x—

Constantinopolŭ, 12 Februariu. — Circulă scirea, că s'a proclamatŭ starea de asediu la Filipopoli şi că s'au trimisŭ ordine nouĕ de cătră Regență, spre a înainta repede pregătirile militare în Bulgaria şi Rumelia.

—x—

Londra, 12 Februariu. — Manufacturele de arme din Birmingham au primitŭ însemnate comande. Ele au sporitŭ în nisce proporțiunĭ neobicĭnuite numĕrulŭ lucrătorilorŭ lorŭ.

—x—

Parisŭ, 13 Februariu. — Se telegrafiază din Petersburgŭ că 100,000 reserviştĭ suntŭ chemațĭ pentru a studia aplicarea nouĕlorŭ regulamente de serviciu care de curêndŭ s'a întrodusŭ în armata rusă.

—x—

Belgradŭ, 12 Februarie. — In sferele Curții se manifestă unŭ putern icŭ curentŭ în contra cabinetului Garaşanin şi în favórea formării unui ministerŭ mai puținŭ ostilŭ Rusiei. Douĕḑecĭ de medicĭ ruşĭ au fostŭ chiemațĭ spre a ocupa funcțiunĭ în spitalele sêrbeştĭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

BUDAPESTA, 14 Februariu. — In camera deputaților, discutându-se budgetulŭ resortului de comerciu, Iranyi atinge cestiunea lucrătorilorŭ. Cere întroducerea repausului de Duminecă pentru toțĭ lucrătorii, precum şi înființarea de casse pentru ajutorarea lucrătorilorŭ bolnavĭ. Ministrulŭ de comerciu Szechenyi împărtăşesce vederile antevorbitorului. Guvernulŭ a adunatŭ deja materialulŭ corĕspunḑĕtorŭ şi în sesiunea următóre ilŭ va presenta parlamentului în formă de proiecte de lege. Ministrulŭ mai anunță presentarea unui proiectŭ de lege asupra veterinăriei, asupra prăsirei de pescĭ, a poliției de câmpŭ. Apponyi susține părerile lui Iranyi pentru ca lucrătorii, carĭ pretindŭ votulŭ universalŭ, sĕ nu crédă că interesele lorŭ nu se iau în considerare de corpurile legiuitóre. Busbach consêmte asemenea cu Iranyi, însĕ este liniştitŭ în urma declarărilorŭ ministrului.

MADRIDŬ, 14 Februariu. — E probabilŭ că Zovilla, renunțândŭ la tóte proiectele revoluționare, se va reîntórce în Spania şi că Regina va încuviința o amnestiă generală.

BUDAPESTA, 15 Februariu — Fóia oficială publică autografele prin care se primesce demisiunea ministrului de finance conte Szapary încredințându-se conducerea resortului financelorŭ ministrului preşedinte Tisza, ér conducerea resortului ministeriului de interne ministrului br. Bela Orczy. Preşedintele de direcțiune Lukacs a fostŭ numitŭ secretarŭ de statŭ în ministeriulŭ de comunicațiune.

In şedința de aḑĭ a camerei a presentatŭ ministrulŭ honveḑilorŭ br. Fejervary unŭ proiectŭ de lege cerêndŭ unŭ creditŭ de şépte milióne 460,000 florinĭ pentru completarea armamentului armatei honveḑimei şi pentru mobilisarea unei părțĭ a glótelorŭ în casŭ de rĕsboiu. Proiectulŭ de lege a fostŭ predatŭ comisiunei armatei, respective comisiunei financiare.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 13 Februariu st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5% . . .	96 10	Bonurĭ croato-slavone . .	104.50
Rentă de hârtiă 5%* . .	86 75	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	146.50	Imprumutulŭ cu premiu ung.	116.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	96.60	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului .	119.50
		Renta de hârtiă austriacă	78 15
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	104 —	Renta de arg. austr. . .	80 25
		Renta de aurŭ austr. . .	109 50
		Losurile din 1860 . . .	132.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	114 10	Acțiunile băncel austro-ungare	847 —
		Act. băncel de creditŭ ung.	270.50
Bonurĭ rurale ungare . .	104.10	Act. băncel de creditŭ austr.	297.60
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.10	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	6.02
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104.20	Napoleon-d'orĭ	10.11
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.20	Mărcĭ 100 împ. germ. . .	62 89
Bonurĭ rurale transilvane	104 20	Londra 10 Livres sterlinge	128.10

Cursulu pieței Brașovŭ

din 15 Februariu st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.45	Vênd.	8.47
Argint românesc	»	8.42	»	8.44
Napoleon-d'orĭ	»	10 01	»	10.14
Lire turcescĭ	»	11.40	»	11.44
Imperialĭ	»	10.40	»	10.44
Galbenĭ	»	6 01	»	6.03
Scrisurile fonc. »Albina» . . .	»	101.—	»	102.—
Ruble Rusescĭ	»	116.—	»	117.—
Discontulŭ . . .	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 9/1887.

Concursŭ.

Pentru ocuparea postului de învĕțătorŭ la scóla română gr. cat. din Năsĕudŭ, devenitŭ vacantŭ prin pensionarea învĕțătorului de până acum, sĕ escrie concursŭ până la 15 Martiu a. c. st. n.

Cu acestŭ postŭ este împreunatŭ, pre lângă cortelŭ naturalŭ într'o odae la scólă, unŭ salarŭ anualŭ de trei sute (300) florinĭ v. a., care sĕ va rĕspunde la cassa fondului scolarŭ în rate lunare decursive.

Cei ce ar voi sĕ ocupe acestŭ postŭ, vorŭ avé a-șĭ trimite suplicele lorŭ, în terminulŭ amintitŭ, la subscrisulŭ senatŭ școlarŭ, probândŭ prin testimonii în regulă: cualificațiunea lorŭ pedagogică, serviciulŭ de până acum și purtarea morală. Dintre concurențĭ vorŭ fi preferițĭ cei ce vorŭ dovedi, că suntŭ cântărețĭ cu cunoscință de note.

Dela senatulŭ școlei române gr. cat. din Năsĕudŭ.

Năsĕudŭ, în 6 Faurŭ 1887.

Președintele: **Gregoriu Moisilŭ**, parochŭ și vic. for.

Notarulŭ: **Macedonŭ Grigorița**,

1—3

Licitațiune.

Din partea subscrisului comitetŭ se face cunoscutŭ: că în comuna bisericéscă gr. cat. Bucium-Șesa (Comitatulŭ Albei inferióre) la 15 ḑi a lui Martiu 1887 st. n. la 10 óre diminéța se va ține licitațiune minuendă pentru edificarea alorŭ două sale de învĕțămêntŭ, a cărorŭ planŭ și preliminariu se află aicĭ în loco.

Domnii întreprinḑĕtorĭ suntŭ poftițĭ cu acelŭ adausŭ: ca fie-care licitantŭ sĕ depună vadiu de 10% din prețulŭ de esclamare statoritŭ cu 4,160 florenĭ v. a.

Buciumŭ-Șésa, 9 Februariu 1887.

Comitetulŭ parochialŭ gr. cat. din locŭ.

2—3

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresă lămuritŭ și sĕ arate și postaultimă. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS"*

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ	—	—	—	1.14
	—	—	—	—
Timișŭ	—	—	—	1.45
Brașovŭ	—	—	—	—
	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8 24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5 43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Hașfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighișóra	11.29	—	9.19	—
	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediașŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa micĕ	12.44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blașiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiușŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vințulŭ de susŭ	3.01	—	2 48	—
Uióra	3.08	—	2.56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirișŭ	3.5[illegible]	—	4 51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Clușiu	5.30	—	5 56	—
	—	6 03	—	8.00
Nedeșdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirișŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	—	10.5[illegible]
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velințe	—	—	—	3.54
Oradia-mare	—	9.13	—	4.05
	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1 23	7.23
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena	—	—	2.15	—
	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7 38	9.34	11.4[illegible]
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	[illegible]	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2 06	
Fugyi-Vásárhely	—	—	9 41	2 17	—
Mezö-Telegd	—	7.33	10 19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1 57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriș	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeșdu	—	—	4.58	6.24	—
Clușiu	—	10.28	5.26	6.43	—
	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriș	2 30	—	—	—	9.06
Cucerdea	1.01	—	—	—	9.53
	1 06	—	—	—	10.—
Uióra	1 13	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1 41	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2 35	—	—	—	12.12
Blașŭ	2 48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copșa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediașŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.3[illegible]	—	—	—	3.03
Sigișóra	5.12	—	—	—	3.49
Hașfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.0[illegible]	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Brașovĕ	9.21	—	—	—	9.15
	—	—	1.55	—	—
Timișŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ	—	—	—	—	—
	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.2[illegible]
Șibotŭ	12.52	—	4.50
Orăștia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3 23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4 08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborșin	5 30	—	8 [illegible]6
Bĕrzova	5.56	—	9 33
Conopŭ	6.27	—	9 53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulișŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovațŭ	7 59	—	11 25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok	8 42	—	4 52
	—	—	5.[illegible]2
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok	11.20	12.41	—
	4.10	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	7 04
Glogovațŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulișŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5 41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	
Bêrzova	6 28	7 55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9. 8	—
Branicĭca	9 19	10.17	—
Deva	9 51	10 42	
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12 18	12.29	—
Alba-Iulia	12 36	12.46	—
Teiușŭ	1 29	1.41	—

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6 19	—	6.33
Németh-Ságh	6 44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7 47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9 08

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Hațegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Banița	3.05	—	6 4[illegible]
Petroșenĭ	3.37	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșenĭ	10 07	—	6.10
Banița	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12 05	—	8.20
Hațegŭ	12 42	—	9 01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ